

“ЕТРОПАЛ” АД

**Оповестяване към
Междинен финансов отчет
за четвърто тримесечие на 31.12.2008 година**

Статут и предмет на дейност

“Етропал” АД е създадено през м.април 1990г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр.Етрополе, бул.“Руски” № 191. Съдебната регистрация е от 1990г. с решение №156/02.04.1990г. по фирмено дело № 141 на Софийски окръжен съд. Последните промени в Устава на дружеството и капитала му са вписани в регистъра на търговските дружества с решение № 14/24.09.2007г.

“Етропал” АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31 Декември 2008 г. съдебно регистрирания капитал на дружеството е в размер на 5 млн. лева, разпределени в 5 000 000 броя обикновени, безналични, поименни, свободно-прехвърляеми акции, с номинална стойност 1 лев, представляващи съдебно регистрирания капитал на дружеството.

“Етропал” АД има едностепенна система на управление със съвет на директори, състоящ се от трима членове в състав: Асен Милков Христов – Председател на СД, инж.Пламен Пеев Патев – член на СД инж.Николай Михайлов Пенчев - Независим член

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителния директор инж. Пламен Пеев Патев.

Към 31.12.2008г. средно-списъчният брой на персонала в дружеството е 350 работници и служители.

Предметът на дейност на дружеството е научно-изследователска, експериментална и развойна дейност в областта на ортопедията и травматологията, производство на ендопротези и имплантанти, специални биокерамични материали и сплави за медицински нужди, специален хирургически инструментариум, остеосинтезни средства, производство на спринцовки за еднократна употреба, хемодиализатори и системи за хемодиализа, други медицински изделия за еднократна употреба като системи за инфузия и трансфузия, инжекционни игли, интравенозни канюли, катетри и сонди, хирургични ръкавици, уринаторни и колостомни торби, както и някои изделия за лабораторни цели.

Етропал АД е единствен производител в България на консумативи за хемодиализа – хемолинии, хемодиализатори и фистулни игли. Производството включва диализатори с различни видове мембрани и с различна активна повърхност като целулозен ди- и три- ацетат, синтетично-модифицирана целулоза, „low flux”, полисулфон. Произвеждат се артериални и венозни системи за диализа, използвани с всички марки диализни апарати.

Дружеството има разрешение за производство на консумативите съгласно Закона за медицинските изделия. Всички те имат разрешения за употреба от Министерството на здравеопазването. Качеството на продукцията е гарантирано чрез внедрената още през 1999г. система за качество.

“Етропал” АД притежава 50% от акциите на “ИБ Медика” АД, създадено през 2007 година, притежава също 70% от дяловете в „Етропал Трейд” ООД, дружество създадено през 1997г. с цел да представлява “Етропал” АД в търгове и сключване на договори с лечебни заведения в страната. Групата участва в чужбина чрез FIBRA- Италия, където притежава 50% от капитала. Етропал е собственик и на 100% от център за хемодиализа в гр.Несебър “Диализа Етропал Бета” ЕООД.

Значими счетоводни политики

(1) Изразяване за съответствие

Настоящият междинен финансов отчет на “Етропал” АД е изготвен в съответствие изискванията на МСС 34 „Междинни финансови отчети” и Закона за счетоводството.

Финансовият отчет е изготвен на основа на справедливата стойност за финансовите активи и пасиви, с изключение на онези, за които надеждното измерване или справедливата стойност са неприложими.

(2) База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен в лева, закръглени до хиляда. Като база за изготвяне е използвана историческата цена.

При изготвянето на междинния финансов отчет, МСФО изискват ръководството да извърши оценки, основаващи се на преценки и предположения, които влияят при прилагане на счетоводните политики при представяне на сумата на активите, пасивите, приходите и разходите. Преценките и свързаните с тях предположения се основават на историческия опит и различни други фактори, които вярваме, че са основателни предвид обстоятелствата, в резултат от които е базирана оценката на балансовата стойност на активите и пасивите, които не са видими от други източници. Фактическите резултати могат да се отличават от тези оценки.

Преценките и основните предположения се преглеждат текущо. Промените в счетоводните преценки се отчитат в периода на промяна или в периода на промяна и в бъдещи периоди, когато те са повлияни от тях.

(3) Операции с чуждестранна валута

Съгласно изискванията на българското законодателство Финансовият отчет е изготвен в български лева (BGN), закръглени до хиляда.

От 01.07.1997г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат в легова равностойност на база валутния курс към датата на операцията и се преоценяват на месечна база като се използва официалният курс на БНБ на последния работен ден от месеца. Към 31.12.2008г. те са представени по заключителния курс на БНБ.

Курсовите разлики от преоценката се третираат като текущи приходи и разходи и се включват в отчета за приходи и разходи като финансови приходи/разходи.

(4) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Собствени активи

При първоначално придобиване дълготрайните материални активи се оценяват по себестойност, която включва покупната цена (вкл. мита и невъзстановими данъци) и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, непризнат данъчен кредит и др.

Имоти, машини, съоръжения и оборудване са представени по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация. Имотите, машините, съоръженията се отчитат по себестойност при тяхното първоначално придобиване. Себестойността включва покупната цена, включително митата и невъзстановимите данъци върху покупката, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последващи разходи

Разходи, възникнали след необходимост от замяна на компонент от недвижим имот, машини и съоръжения се капитализират в стойността на актива, ако е вероятно тези разходи да доведат до бъдещи икономически изгоди за Групата и стойността им може да се определи надеждно. Всички други разходи се признават в отчета за доходите в момента на възникване.

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на дълготрайните материални активи

е алтернативният подход по МСС 16 – справедлива стойност на актива към датата на оценката, намалена с начислените амортизации и загубите от обезценки.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Отписването на дълготрайни материални активи от баланса става при продажба или когато активът окончателно бъде изведен от употреба и след отписването му не се очакват никакви други икономически изгоди.

Амортизация

Амортизация се начислява на база амортизируема стойност на имотите, машините, съоръженията и оборудването (след приспадане на оценената остатъчна стойност на активите) в Отчета за доходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот. Земята не се амортизира. Стойностният праг, над който придобит актив може да се класифицира като дълготраен, е 700 лв. Под този праг на същественост активите се отчитат като текущ разход за материали.

Амортизацията на дълготрайните активи се начислява от месеца следващ месеца на въвеждането им в експлоатация. Амортизация се начислява въз основа на полезния живот на активите, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини и съоръжения	3 – 10 години
• Стопански инвентар	2 години
• Транспортни средства	4 години

(5) Дълготрайни нематериални активи

Първоначалната оценка на нематериални активи се извършва по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. В техния състав са включени програмни продукти, използвани в дружеството. Прилага се линеен метод на амортизация.

Отписването на дълготрайни нематериални активи от баланса е при продажба или когато активът окончателно бъде изведен от употреба и след отписването му не се очакват никакви други икономически изгоди.

Начисляването на амортизацията започва от момента, когато актива е наличен за използване и продължава да се амортизира, докато той бъде отписан дори ако през този период активът е стоял неизползван.

Последващи разходи

Разходи, свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират, само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива за който са направени. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Амортизация

Амортизация се начислява на база линейния метод според оценения полезен живот на нематериалните активи. Патенти и лицензии се амортизират на база срока, за който важат. Полезният живот на нематериалните дълготрайни активи е както следва:

■ Софтуер	2 – 10 години

“Етропол” АД

Междинен финансов отчет за четвърто тримесечие на 2008 година

(6) Финансови инструменти

Държани до падеж инвестиции

Ако предприятието има намерение да задържи дълговите инструменти до матуритет, те се класифицират като държани до падеж. Държани до падеж инвестиции се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент, намалени със загуби от обезценка.

Финансови активи на разположение за продажба

Инвестиции на групата в дългови и капиталови ценни книжа се класифицират като финансови активи на разположение за продажба. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените произтичащи от тази оценка, различни от загуби от обезценка и печалби и загуби от курсови разлики се отчитат директно в капитала. Когато инвестициите се отписват, натрупаните печалби или загуби се трансферират в печалби или загуби.

Инвестиции по справедлива стойност отчитани през печалби и загуби

Финансов инструмент се класифицира по справедлива стойност отчитана през печалби и загуби, ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансов инструмент се определя по справедлива стойност през печалби и загуби, ако групата управлява такава инвестиция и взема решения за покупки или продажби основавайки се на справедливата стойност. При първоначално признаване свързаните разходи по транзакцията се признават в печалби или загуби при възникване. Финансови инструменти по справедлива стойност през печалби и загуби се отчитат по справедлива стойност, като промените произтичащи от това се отчитат в отчета за доходите.

Други

Други недеривативни финансови инструменти се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка .

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват налични парични средства, разплащателни сметки в банки, акредитиви и краткосрочни банкови депозити с оригинален матуритет от три месеца или по-кратък.

Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се отчитат по тяхната амортизируема стойност, намалена със загуби от обезценка. Краткосрочните вземания се отчитат по номинална стойност.

Задължения по получени заеми

Получените заеми първоначално се отразяват по стойност на възникване, намалена със съответните транзакционни разходи. След първоначално отразяване, получените заеми са представени по амортизируема стойност, като всяка разлика между стойността на възникване и последващата оценка се отразяват в отчета за доходите през периода на възникване на заема на база ефективния лихвен процент.

Търговски и други задължения

Търговските и други задължения се отчитат по амортизирана стойност. Краткосрочните задължения се отчитат по номинална стойност.

(7) Обезценка

Финансови активи

Индикации за обезценка на финансов актив възникват, ако съществуват обективни доказателства, че едно или повече събития са имали негативен ефект върху очакваните бъдещи парични постъпления от

този финансов актив. Финансовите активи, които са индивидуално значими, се проверяват за обезценка самостоятелно. Всички други финансови активи се оценяват колективно, разделени на групи на база на сходни характеристики на кредитния риск.

Загуба от обезценка на финансов актив, отчитан по амортизируема стойност, се изчислява като разлика между неговата текуща балансова стойност и настоящата стойност на бъдещите парични постъпления, генерирани от този актив и дисконтирани с неговия първоначален ефективен лихвен процент. Загубата от обезценка на наличен за продажба финансов актив се изчислява, като се вземе под внимание неговата текуща справедлива стойност.

Всички загуби от обезценка се признават в отчета за доходите. Загуби с натрупване, отнасящи се до налични за продажба финансови активи и признати в минали периоди в капитала, се трансферират в отчета за доходите.

Загубата от обезценка се възстановява, ако това възстановяване може да бъде обективно отнесено към събитие, станало след като е била призната загуба от обезценка. За финансовите активи, отчитани по амортизируема стойност и наличните за продажба финансови активи, които са дългови ценни книжа, възстановяването на обезценката се признава в отчета за доходите. За финансовите активи налични за продажба, представляващи капиталови ценни книжа, възстановяването на обезценката се признава директно в капитала.

Нефинансови активи

Балансовата стойност на активите на дружеството, с изключение на стоково-материалните запаси и отсрочени данъчни активи, се преразглежда към всяка дата на изготвяне на баланса, за да се прецени дали не съществуват признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата (преносна) стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. Група активи, генерираща парични постъпления, е най-малката възможна за идентифициране група активи, която генерира парични потоци, в голяма степен независими от други активи или групи активи.

Загуби от обезценка се признават в отчета за доходите. Загуби от обезценка отнасящи се до група активи, генериращи парични потоци, се признават така, че първо да намалят балансовата стойност на положителната репутация призната за тази група (доколкото има такава), а после пропорционално да намалят балансовата стойност на другите активи в групата (групите). Загуби от обезценка на репутация не се възстановяват.

Инвестиции в дълготрайни активи

Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се оценяват по себестойност в балансовия отчет на дружеството майка. Ако разпределеният дивидент превишава натрупаните печалби след датата на придобиване, стойността им съответно се намалява.

(8) Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от нетна реализируема стойност и цена на придобиване. Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена при нормално осъществяване на дейността намалена с очакваните разходи за завършване и разходите по продажбата. Материалите и стоките при потреблението им са оценени по средно претеглената стойност, която включва разходите по придобиване и разходите за привеждането им в подходящи за ползването им вид и местонахождение.

Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство включва разходите за суровини, консумативи, преки разходи за заплати и непреки производствени разходи. Непреките производствени разходи включват непреки материали, заплати и осигуровки, поддръжка и амортизация на машини, производствени сгради и оборудване, използвани в производствения процес, капитализирани разходи за развойна дейност, свързани с продуктите и заводските разходи за администрацията и управлението.

В края на отчетния период не е направена обезценка на материалните запаси, поради липса на обстоятелства, които биха довели до намаление на отчетната им стойност до нетната реализируема или до възстановяване на направено вече намаление, като намалението не е отчетено като друг текущ разход. Същите са включени в отчета по цена на придобиване.

Незавършеното производство е оценено по стойността на основните производствени разходи.

(9) Приходи

Приход от продажби на продукция и стоки се признава в отчета за доходите когато всички съществени рискове и изгоди от собствеността се прехвърлят на клиентите.

Приход от продажба на услуги се осчетоводява в отчета за доходите пропорционално на степента на осъществяване на операцията към датата на баланса. Степента на осъществяване се определя въз основа на проучване за извършената работа. Когато съществуват значителни неясноти относно възвращаемостта на дължимата стойност, свързани разходи или има вероятност продукцията или стоката да се върне обратно, не се признават приходи.

Прихода се оценява по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване плащане или възнаграждение, като за целта се намалява със сумата от всички търговски отстъпки, направени от предприятието.

(10) Нетни финансови разходи

Нетните финансови приходи/(разходи) включват разходи за лихви по кредити изчислени на база ефективен лихвен процент, приходи от лихви от инвестираните средства, печалби/(загуби) от курсови разлики и други финансови приходи и разходи.

Приходите от лихви се признават в отчета за доходите в периода на възникване, като се взема предвид ефективния доход от актива.

Всички разходи за лихви и други, възникнали по кредитни споразумения се признават в периода на възникване като част от нетните финансови приходи и разходи. Разходите за лихви, възникнали от отношения по финансов лизинг се осчетоводяват посредством метода на ефективния лихвен процент.

(11) Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущи и отсрочени данъци. Данък върху печалбата се признава в отчета за доходите, освен ако не е свързан със статии, които се отнасят директно в капитала, като в този случай данъкът също се представя в капитала.

Текущият данък са очакваните данъчни плащания върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на баланса.

(12) Лизингови договори

Лизингови договори, които се отнасят до дълготрайни материални активи, при които дружеството понася всички съществени рискове и ползи, свързани със собствеността (финансов лизинг) се признават като активи в балансовия отчет. При първоначално признаване в балансовия отчет активите се оценяват по изчислена стойност равна на по-ниската стойност на справедливата стойност и настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания. Вътрешният лихвен процент на лизинговия договор се използва като дисконтов фактор или приблизителна стойност при изчисляване на настоящата стойност. Активите по финансов лизинг се амортизират по подобен начин като другите дълготрайни материални активи на дружеството.

Капитализираното остатъчно лизингово задължение се признава в балансовия отчет като пасив, а лихвената част за лизинговото плащане се признава в отчета за приходите и разходите по време на срока на договора.

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в “Етропал” АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

1.

<i>Приходи от продажби</i>	31 Декември 2008	31.12.2007
Приходи от продажба на готова продукция	11 216	12 361
Приходи от продажба на стоки	43	98
Приходи от продажба на услуги	1 557	475
Други приходи	1 117	487
	13 933	13 421

2. Себестойност на продажбите

<i>В хиляди лева</i>	31 Декември 2008	31.12.2007
Разходи за материали	8 852	8 128
Разходи за външни услуги	559	519
Разходи за амортизация	573	489
Разходи за заплати	2 017	1 408
Разходи за социални осигуровки	428	329
Други	585	203
Балансова стойност на продадените активи /без продукция/	684	149
Изменение на запасите от продукция и незавършено пр-во	(591)	240
Други суми с корективен характер /от собствено пр-во/	(14)	(1)
	13 093	11 464

3. Имоти, машини, съоръжения и оборудване към 31 Декември 2008

<i>В хиляди лева</i>	Земи и сгради	Машини, Транспортни съоръжения и оборудване	Стопански средства	Стопански инвентар и други	Активи в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност						
Салдо към 31 Декември 2008	2 522	2 028	237	170	207	5 164

Оповестяване относно дълготрайни материални активи съгласно МСС 16 и МСС 36

Активи, заложенни като обезпечения по задължения

По кредит в размер на 3 мил. евро, получен от Банка „Пиреос България” АД, Дружеството е учредило ипотeka върху земи и сгради и залог на ДМА с обща балансова стойност на активите 2,508 хил. лв, разпределена както следва:

- Земя - 16 хил.лв.;
- Сгради- 2,293 хил.лв.
- Машини – 199 хил. лв.

4. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	31 Декември 2008	31 декември 2007
Материали	3 103	4 354
Незавършено производство и полуфабрикати	81	10

8. Лихвени кредити и заеми

Това пояснение представя информация за договорните взаимоотношения на Дружеството относно ангажименти по лихвени заеми и кредити. Кредитния риск представлява счетоводната загуба, която би била призната на датата на отчета, ако отсрещната страна не изпълни своите задължения по договори или в резултат на промяна на лихвения процент или обменните курсове между различните валути. Дружеството не очаква неизпълнение от страна на своите контрагенти по договори за вземания.

Договор за кредит

Към 31 Декември 2008 година Дружеството има сключен договор за кредит в евро с **Банка „Пиреос България” АД**

Други заеми и свързани лица	471
Облигационен заем	3,912

Анализ на привлечените средства по валути:						
Банка Пиреос	револвиращ	EUR	3,000,000	3м. EURIBOR + 3.25 %	30.07.2009	недвижим имот - собствен
България АД					9	

“Етропал” АД е отразил като нетекущи, задължения по лизингови договори в размер на 471 хил.лв.

9. Търговски и други задължения

<i>В хиляди лева</i>	31 Декември 2008	31 декември 2007
Задължения към доставчици	1 710	2 449
Задължения към свързани пр-я		
Задължения към персонала	232	192
Задължения към общественото осигуряване	57	37
Задължения към бюджета	226	216
Други задължения	7	7
	<u>2 232</u>	<u>2 901</u>

10. Пазарен риск

Пазарният риск е риска свързан с промените в пазарните стойности като промени в валутните курсове, лихвените проценти и цените на капитала, които имат ефект върху приходите на Дружеството или стойността на финансовите инструменти. Целта на управлението на пазарния риск е да контролира експозицията на пазарен риск в рамките на допустими параметри, като същевременно оптимизира възвращаемостта на риска.

Валутен риск

Дружеството не е изложено на валутен риск поради това, че осъществяваните от него транзакции в чужда валута са деноминирани в евро. Курсът на българския лев е фиксиран към еврото и е 1.95583 лева за евро.

Лихвен риск

През отчетния период дружеството не е било изложено на значителен лихвен риск. Не използва деривативи за да намали експозицията към промените в лихвения процент.

11. Условни задължения

Дружеството няма условни задължения, за които се изисква оповестяване.

Гр. Етрополе, 27.01.2009г.

Изп. директор

/инж.Пламен Пате

